

Μία πεντηκονταετηρίς.—Οί ριζοσπάσται και οί λόγιοι των 'Ιονίων.—'Η Κύπρος.—'Ωδικός ὄμιλος Βελιγραδίου.—Τό ναύαγιον ἑνὸς κολοσσού.—100 νεόνυμφοι.—Οἱ πέπλοι ὑμεναίου, θαλάσσης και ἀτμοσφαίρας.—Λαυρέντιος 'Ιερβιγκ.—Φαινομηρίδες.—Τό Γένος ἐν διωγμῷ.—Οἱ μεμπέδες τοῦ ἐκφυλισμοῦ.—Κάτω οἱ παλαιοὶ λόγοι, ἐπάνω τὰ Δελμονζάκια.

ΡΟΙ τὰς ἐπτὰ ἀδελφάς τοῦ 'Ιονίου ἐστράφη ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Πανελληνίου. 'Ο πανηγυρισμὸς τῆς πεντηκονταετηριδος τῆς 'Ενώσεως τῆς 'Επτανήσου δὲν ὑπερθυμίζει μόνον τοὺς ὑπερόχους διὰ τοῦ λόγου και τοῦ καλάμου ἀγῶνας τῶν ριζοσπαστῶν τοῦ Λειβαδά, τοῦ Ζερβοῦ, τοῦ Μομφερράτου, τοῦ Λομβάρδου, και πλείστον

ἄλλων, οὔτινες λαμπρύνουν τὴν ἐθνικὴν μας ιστορίαν, ἀλλὰ συγχρόνως και τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πνευματικῆς κινήσεως, διότι ἡ 'Επτάνησος μὴ ὑποστᾶτα τοὺς κλονισμοὺς τῆς δουλείας και τῆς 'Επαναστάσεως, ἐκαλλιέργησε τὰ γράμματα και τὰς τέχνας. Διπλῇ ὁθεν ἡ σημασία τῆς ἐορτῆς. Πολιτικὴ και φιλολογικὴ. 'Ανεργίσιζε τὴν δῆδα τῆς 'Αναγεννήσεως εἰς τὰ σκότη τῆς τυραννίας τοῦ 'Εθνους. 'Ιδού ἡ φωτεινὴ ἱστορία τῆς.

'Ο ἐορτασμὸς τῆς 'Ενώσεως συντελούμενος ὑπ' ἀρίστους οἰωνοὺς—διότι ἂν ἐγένετο τῷ 1864 ἔναρξις τῆς μεγενθύσεως τῆς 'Ελλάδος, τῷ 1914 εὐρέθη αὕτη διπλασία—εὐρίσκει και ἄλλο τμῆμα τοῦ 'Ελληνισμοῦ, ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιπτου οἷας και ἡ 'Επτάνησος συνθήκας διατελοῦν, τὴν Κύπρον, ἥτις ἀπὸ τὴν ὑπερήφανον και φιλελεύθερον 'Αγγλίαν ἐξήτησε διὰ ψηφίσματος τὴν ἐνωσὶν τῆς μετὰ τῆς 'Ελλάδος, ἀκριβῶς καθ' ἣν ἡμέραν ἡ ἄλλη νύμφη ἐώρταζε τὴν παραχώρησίν τῆς. Διὰ τῆς 'Αγγλίας ἤρχισεν ἡ νέα ἐθνικὴ ἀποκατάστασις, διὰ τῆς 'Αγγλίας ὡς ἐνίσχυθῃ, νῦν ὅτε ἡ 'Ελλάς ἐφάνη ἀξία τῆς πραγματώσεως τῶν ἐνωτικῶν πόθων τῶν τέκνων τῆς.

'Ο 'Ωδικὸς ὄμιλος Βελιγραδίου ἔφερε τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν τῶν συμμάχων. Καὶ ἐγκάρδιος ὑπῆρξεν ἡ φιλοξενία τῶν ἐδῶ. 'Εως τώρα και εἰς τοὺς Ρουμάνους και εἰς τοὺς Βουλγάρους ἐπισκέπτας εἰδείξαμεν ὅτι εἴμεθα ἀμνηστικοὶ ἐνθυμοῦνται ὅλοι τὸν πανζουρλισμὸν μετὰ τοὺς πρώτους, τοὺς ἀσπασμοὺς μετὰ τοὺς δευτέρους· οἱ πολιτικοὶ τῶν ἐδημιούργησαν ἀντιθέτως ἐχθρότητας· ἀλλ' ἐμείναμεν νικηταὶ πάντοτε.

Οἱ Σέρβοι συμπαθεῖς, ζωηροὶ, μῆς ἔδωσαν βεβαίωσιν ἐλικρινοῦς φιλίας. Καὶ θὰ μῆς εἶνε ἀγαπητοί.

Εἶνε νωπὴ εἰς τὴν μνήμην ἡ ἀφαντάστου μεγαλοπρεπείας τραγωδία τοῦ «Τιτανικοῦ», μετὰ τὰς ποιη-

τικωτάτας ὅσον και ὀδυνηράς σκηνάς, καθ' ἣν στιγμὴν ἐνεταφιάζετο εἰς τὰ ὕγρα κέλευθρα τοῦ Ὠκεανοῦ ὁ κολοσσός, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς, παιαναιζούσης τὸ ἐπικύδηιον ἐμβατήριον τοῦ Μπατόβεν.

Νέος καταποντισμὸς ἐφαμίλλουν κολοσσού μετὰ διетίαν μόλις. 'Η «Αὐτοκράτειρα τῆς 'Ιρλανδίας» κατεβυθίσθη ἐκ συγκρούσεως, συναποφέροντα εἰς τὸν βυθὸν 1032 ἐπιβάτας. Καὶ ὑπῆρξαν οἱ μελλοθάνατοι σιωπηλοὶ, ψύχραιμοι ἐνῷ ἐβυθίζοντο. Καὶ ἀνάμεσα εἰς τὰ θύματα ἦσαν 100 ζεύγη νεόνυμφων. Τὸ ταξεῖδι τοῦ γάμου, ἀγύριστο ἔγινε ταξεῖδι. Καὶ ἐπῆραν τοὺς νυμφικούς πέπλους μαζὶ τῶν, νὰ τοὺς ἀνταλλάξουν μετὰ τοὺς πέπλους τῶν κυμάτων—τοὺς ἀφροὺς και μετὰ τὸν πέπλον τῆς ἀτμοσφαίρας—τὴν οὐμὴλιν. Καὶ μαζὶ μετὰ τὴν λιτανεῖαν αὐτὴν, ὁ 'Ιερβιγκ, ὁ μέγας τραγωδός, ὁ ὁποῖος αὐτὴν τὴν φορὰν ἐπαιξε μετὰ τραγικότητα ὑπερφυσικὴν. Καὶ ἡ πλωτὴ πόλις ὅταν ἐχάθη, σώματα ζώντων και πτώματα πνιγμένων, ἐνηγκαλισμένα, ἐθεάθησαν πλέοντα ὥσει νὰ ἐστεφάνωναν τὴν ἀνθρωπίνην ματαιότητα, ἀνίκανον νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῆς ὕλικῆς βίας, ἐνῷ οἱ 'Αμερικανοὶ συγγενεῖς τῶν θυμάτων ἐναύλωσαν ἀτμόπλοιοι, τὸ ἐγέμισαν ἀπὸ ἀνθῆ, και ἔσπευσαν νὰ τὰ ρίψουν εἰς τὸν τόπον τοῦ πνιγμοῦ τῶν.

★

Πολὺς λόγος διὰ τὰς φαινομηρίδας.

'Η πρόγκα τὰς ἐφυγάδευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, οἱ δὲ 'Αθηναῖοι, ὡς καινόσπουδοι, ἠρξέσθησαν νὰ σχηματίσουν οὐρανὸν ὅπισθεν τοῦ φαινομένου.

Οἱ μετριοπαθέστεροι εὗρον βάραβρον τὸν πρῶτον τρόπον τῆς ἀποδοκιμασίας—και δικαίως—ἀνόητον δὲ τὸν δεύτερον. 'Η μόδα και ἡ κοσμικὴ κίνησις μᾶς ἔκαμαν ὥς τώρα τόσα ἀποκαλυπτήρια σαρκῶν και φεῦ! ὁπτέων, ὥστε δὲν βλέπομεν διατὶ νὰ συγκινοῦνται οἱ 'Αθηναῖοι και νὰ ὠρύνονται οἱ Πειραιεῖς δι' ὀλίγην κίνησιν, ἡ ὁποία εἰς τὸ βιαστικὸν βάδισμα μόλις προφθάνει νὰ ὑποφώσκῃ. Εἶνε ἄρα γε βαθὺ αἰσθημα ἀγνῆς ἠθικῆς, ὅτι τοὺς ἐξαναγκάζει εἰς τὴν καταδίκην αὐτὴν ἑνὸς ἀνεξόδου θεάματος ἢ αἰσθητικῆς ἀντίληψις; Οὕτε τὸ ἔν, οὕτε τὸ ἄλλο. Εἶνε ἐν ἔνστικτον, τὸ ὅποιον ἐκδηλοῦται εἰς κάθε νεᾶν ἐμφάνισιν. Μόνη θεραπεία, εἶνε ἡ συνήθεια. Εἰς μίαν ἐβδομάδα θὰ συνειθίσωμεν τόσον πολὺ εἰς τὰς φαινομηρίδας, ὥς ἄλλοτε ἐπυνειθίσσαμεν εἰς τὰ κρινολίνα, εἰς τὰ σάλια και ἐσχάτους εἰς τὰ ἀντραβὰ και εἰς τὰ τρασπαράν. 'Αλλῶς τε, αἱ γυναῖκες δύνανται νὰ βροντοφωνήσωσιν ὅτι διὰ τῆς νέας φούστας δὲν κάμνουν ἄλλο τι, ἢ νὰ μιμοῦνται τὰς ἀρχαίας 'Ατθίδας. 'Υπάρχει δὲ ἐξ ἑτέρου δικαιολογία ἀκριβῶς ἐνισχυτικὴ τῆς ἠθικῆς, ὅτι ὅσον βλέπομεν γυμνάς τὰς κνήμας, τόσον ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τὸν πειρασμόν, εἰς δὴν τὰ καλύμματα μᾶς ὑποβάλλουν. 'Ωστε;..

★

Τὸ Γένος ἐν διωγμῷ. 'Ο Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, συνεχίζων τὰς εὐκλεεῖς παραδόσεις 'Ιωακείμ τοῦ Γ', ὑπὸ παραίτησιν. Αἱ ἐκκλησίαι μας και τὰ σχολεῖα μας ἐν Τουρκίᾳ ἐκλείταν. Οἱ 'Ελληνες τῆς Θράκης και τῆς Μικρᾶς 'Ασίας ἐκδιώκονται, ἀτιμάζονται, ληττεύονται, φονεύονται. Συστηματικὴ ἐξόντωσις τοῦ 'Ελληνισμοῦ. Καὶ ὅλα αὐτὰ κατόπιν νικηφόρου πολέμου. Οἱ ἡττημένοι καταδιώκουν. Οἱ νικηταί, διαμαρτύρωνται...ἐγγράφως. 'Αλλ' ὅχι. 'Η 'Ελλάς θὰ ἐξεγερθῇ και θὰ τεθῇ ὁ 'Ηγεμὼν τῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας τοῦ Δικεφάλου, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶνε πολὺ γνώριμος. Πᾶσα προσβολὴ κατὰ τοῦ 'Εθνους, πρέπει νὰ πληρωθῇ πολὺ ἀκριβὰ.

★

Οἱ νέοι, δηλαδή οἱ «ξυρισμένοι μαλλιαροί»—νέα καὶ αὐτὴ συνομοταξία—οἱ «Οὐαλδισταί», οἱ «Νουμαϊκοί» καὶ λοιποὶ ἱσταὶ συγγραφίαιδες καὶ ποιητάδες βλέποντες ὅτι δὲν ἐκτιμεῖται ἡ ἀνισόροπος μεγαλοφυΐα τὸν ἀπειραγμένην νὰ ἰδρῶσιν σύλλογον—παλαιὸ φροῦτο καὶ αὐτὸ—διὰ τὸ ἀντεπεξέλθουν, ὅχι διὰ τῆς ἀξίας τῶν ἀλλὰ διὰ τοῦ πολέμου, κατὰ τῶν ἀναδεδειγμένων λογίων. «Ὁ θάνατός σου, ζωὴ μου». Νέος τρόπος αὐτὸς φιλοδοξίας. «Ὅχι πῶς νὰ δημιουργήσουν, ἀλλὰ πῶς νὰ χαλάσουν. Φοντοურიσταὶ λοιπὸν καὶ εἰς τὴν διπλασιασθεῖσαν Ἑλλάδα. Κάτω ἡ φανλοκρατία τῶν γραμμάτων, ζήτωσαν τὰ φιλελεύθερα παιδία! Καὶ σπαθίζουν, ἀντι-

στάσεως μὴ οὔσης, τὸ κενὸν μὲ ἀπειλὰς κατὰ παντὸς λογίου μὴ ξυριζόντος τὸν μύστακα, μὴ ἀναγινώσκοντος τὸν Βερερὲν, ἢ τοῦλάχιστον τὸν Γαζιάν, τὸν Γκόλφην, ἢ τὸν Ποδαβρόν, μὴ προσποιούμενον τὸν «προώρως ἀπογοιτευμένον», μὴ θανμάζοντος τὸν Δελμοῦζον, μὴ ἔχοντος ἐν ἐξωτικὸν ἢ χωριάτικον ψευδώνυμον. Αὐτὴ εἶνε ἡ νέα φιλολογικὴ γενεά! Ἀθροισμα βατράχων.

ΔΑΦΝΙΣ

Υ. Γ. Ἡ συμμάζωξι τῶν παιδιῶν μὲ τὰς νέας ιδέας καὶ τὰ νέα κολλάρια ἐναύγησε. Σπαρταξικὰρδιον!

ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θέατρον Δημοτικὸν

«Στὰ παραπήγματα». Ὁ κ. Ν. Λάσκαρης μίαν στρατιωτικὴν φάρσαν γραφεῖσαν πρὸ ἐτῶν μετὰ τοῦ κ. Γιαννουκάκη καὶ παρασταθεῖσαν εἰς τὴν «Ν. Σκηνὴν» δις ἢ τρίς, μετεσκεύασεν εἰς ὁπερέτταν, ἥς τὴν μουσικὴν ἀνέλαβε νὰ τόνισῃ ὁ κ. Θ. Σακελλαρίδης, ὅστις ἔγραψε καὶ τοὺς στίχους τῶν ἀσμάτων. Τὸ ἔργον εἶνε εὐχάριστον, μὲ καλαμπούρια πρὸς τὰ ὅποια ἔχει ἰδιαίτερον ἀδυναμίαν—κυριολεκτικῶς καὶ μεταφορικῶς—ὁ κ. Λάσκαρης, μὲ διάλογον πολλαχοῦ ἐξυπνον, καὶ σκηνὰς αἱ ὁποῖαι ἔχουν γοργότητα ἀλλὰ εἶνε καὶ ἀπίθανοι, ὡς αἱ συχναὶ παρεξηγήσεις, εἰς ἃς ὑποπίπτει ὁ συνταγματάρχης ἐκλαμβάνων ὅλους τοὺς στρατιώτας ὡς τὸν Μολινάρην, ὃν ἐποφθαλμιᾷ ὡς γαμβρὸν τῆς ἀνεψίας του.

Ὁ κ. Σακελλαρίδης, ὅστις ἤρchiσε τὸ στάδιόν του διὰ τῆς περισυλλογῆς διαφόρων ἀσμάτων εἰς τὰ «Παναθηναῖα», συνεχίζων αὐτό, ἔκαμε τὸ ἴδιον μετὰ τὴν δεξιότητά εἰς τὴν «Περουζέ»—δεξιότης ἀπάνθισμα μελωδίων—ἀπέτυχε εἰς τὸ «Στοίχειωμένο Γεφύρι» καὶ τώρα ἐξακολουθεῖ τὴν ἐπιμελὴ καὶ ἐντεχον συναρμολόγησιν καὶ διασκευὴν εἰς τὰ «Παραπήγματα», τὰ ὅποια ἔχουν πολὺ τὸ Βιεννέζικον, μὲ τὰ συχνὰ ἐπαναλαμβανόμενα βάλα. Ἐξ ὅλων τῶν ἀσμάτων ἤρσαν ἰδιαίτερος ἡ θυδιά Μολινάρη καὶ «Ἀδὰς». Εἰς τὴν α' πράξιν, ὁ τετράχορος τῆς β' πράξεως καὶ τὸ ἴδιον τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν γ' εἶνε τὸ ὡραιότερον μὲ τὴν λανθάνουσαν ὑπόκρουσιν τῶν στρατιωτικῶν σαλπισμάτων.

Βεβαίως ἡ προηγηθεῖσα πολὺ ἀνωτέρα μουσικῶς ὁπερέττα τοῦ κ. Σαμάρα συνετέλεσε ὥστε παρ' ὅλα τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα τῶν φίλων κατὰ τὴν πρώτην ἐσπέραν νὰ μὴ κριθῇ ὑπὸ τῶν εἰδῶτων ἡ μουσικὴ ὡς ἱκανοποιητικὴ. Εἶνε εὐκολονόητος, εὐθύμιος, ἀλλ' ἐπηρεασμένη πολὺ. Ὁ Ροσσίνι κληθεὶς κάποτε νὰ ἀκούσῃ μίαν ὅπεραν νέου συνθέτου, εἰς ἐκάστην μελωδίαν ἀπεκαλύπτετο. «Ὅταν τὸν ἠρώτησε κάποιος διὰ τὸ ἔκαμεν αὐτό, ἀπήντησε. «Χαιρετῶ τοὺς μιστροὺς ποῦ περνοῦν». Ἐάν ὁ Ροσσίνι παρευρίσκετο εἰς τὴν παράστασιν αὐτὴν θὰ ἦτο διαρκῶς ἐσκοῦφωτος...

Σπανίως εἰς ἑλληνικὸν ἔργον οἱ ἡθοποιοὶ ἐχαράκτηρισαν συνολικῶς τόσον καλὰ τὸ μέρος των. Συνετέλεσε βεβαίως ἡ διδασκαλία τοῦ συγγραφέως. Καίτοι πρωταγωνιστὴς κανεὶς δὲν ἦτο, διότι ὅλοι εἶχαν μικρὰ μὲν ἀλλὰ χαρακτηριστικὰ μέρη, ἐν τούτοις δὲν ὑπῆρξε δυσαρμονία. Ὅμιλῳ περὶ ἡθοποιίας, διότι ὑπὸ ἐποψίν φωνῆς οὔτε ὁ Μπεντιδόλιο, οὔτε ἡ Ἀνθοπούλου, οὔτε ὁ Χρυσομάλλης εἶχον ἐπαρκῆ. Ἡ κ. Καζούρη ὡς διδασκάλισσα τῆς παλαιᾶς σχολῆς, ὁ κ. Σα-

ραντίδης ὡς κανδηλανάπτης, ὁ Ε. Φιλιππίδης ὡς ἐντομολόγος, ὁ Ροῦσος ὡς χοροδιδάσκαλος, ὁ Α. Φιλιππίδης ὡς συνταγματάρχης, ὁ Μηλιάδης ὡς βουλευτὴς, ὁ Γιαννοῦλης ὡς λοχίας ἐδημιούργησαν τύπους—τὸ πλεῖστον Κερκυραϊκοῦς.

Ἡ κ. Κανδύλη—ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὰς φωνάς—πολὺ καλὴ, μὲ τὸ ἐντονον τραγουδῆ τῆς καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς ἐκφράσεως. Ὁ Φιλιππίδης υἱός, ἀριστος βαρύτονος, συμπαθὴς, πεταχτὴ πάντοτε καὶ χαριτωμένη ἡ Ἐγκελ, ἡ ὁποία μὲ τοὺς τρελλοὺς χορούς τῆς ἔδωσε καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτό, ὅπως εἰς κάθε ἄλλο, ζωὴν. Ἡ νεαρὰ δεσπ. Ἀνθοπούλου, ἡ ὡς τζέκεῦ εἰς τὸ «Καρνέ» πρωτοεμφανισθεῖσα πρόπερσιν, βαίνει ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς Ἐγκελ—πρωτόπειρος ἀκόμη, ἀλλὰ μὲ πολλὰς ἐλπίδας ἀναδείξεως, ἐὰν τὸνωθῇ καὶ ἀσκηθῇ ἄμα ἢ φωνῇ τῆς. Ὁ κ. Ροῦσος ἐδείξεν εὐστροφίαν καὶ ἱκανὴν ἀφέλειαν κινήσεων. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ κ. Χρυσομάλλη προκαλεῖ συνεχῶς εὐθύμιους γέλωτας, ἰδίως ὅταν εἶνε ὑπερβολικός.

Ὁ χορὸς ἀρκετὰ ἀνεκτός. Αἱ σκηνογραφίαι—τοῦ κ. Ζολῦ—ἐπιτυχεῖς καὶ καλαίσθητοι, ἰδίως τῆς α'. πράξεως, ἀλλὰ διατὶ αἱ ἐνδυμασίαι τῶν κυριῶν Ναπολιτάνικες; Οἱ στρατιῶται ἦσαν ἐνδεδυμένοι φανταστικὰς ἐνδυμασίας, ἐνῶ εἰς τὸ ἀρχικῶς δοθέν ἔργον ἦσαν Ἕλληνες φαντάροι. Κατόπιν τῶν πολέμων ἔκρινεν ὁ συγγραφεὺς ὅτι δὲν ἐπετρέπετο σάτυρα. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ πολεμικῆς ὁπερέττας, ἀπλῶς περὶ εἰρηνικῶν παραπηγμάτων, ὅπου ὡς εἰς πάντα στρατόν, ὑπάρχουν οἱ κωμικοὶ τύποι καὶ ἐνδείκνυνται αἱ ἀθῶαι σάτυροι ὑπερβολῶν ὑπερησιακῶν.

Θέατρον «Συντάγματος»

Ἡ μετακόμισις τοῦ «Πανοράματος» ὑπὸ τοῦ κ. Μωραϊτίνῃ ἐκ τοῦ θεάτρου Συντάγματος εἰς τὸ «Πανελλήνιον» ἠνάγκασε τὸν κ. Πλέσσαν νὰ ἀναζητήσῃ ἄλλον συγγραφέα ἐπιθεωρήσεως καὶ ἡ ἐκλογή ἐπεσεν ἐπὶ τὸν γνωστὸν λαϊκὸν μυθιστοριογράφον κ. Α. Κυριακόν. Τὰ «Ἐπινίκεια» τοιοῦτοτρόπως διεδέχθησαν τὸ Πανόραμα καὶ ἀπὸ τῆς ἀληθῆς δεξιότητος διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἡ νέα ἐπιχείρησις τὸν σκόπελον ἐνὸς καλοῦ προηγουμένου. Διότι θὰ διεδέχετο ἔργον πρὸ παντὸς ἐξυπνον καὶ διὰ τὸ μὴ πῆσθαι ἔπρεπε νὰ ἦτο ἀντάξιον. Καὶ τὸ κατώρθωσεν ὁ συγγραφεὺς, χάρις εἰς συνεργασίαν καὶ ἄλλων ὡς ἐλέχθη, πρωτίστως διωκτὰς χάρις εἰς τὴν τελειότεραν ἐφέτος ἐμφάνισιν τῶν ἡθοποιῶν.

Τὰ «Ἐπινίκεια» δὲν διαφέρουν καὶ πολὺ τῶν ἄλλων Ἐπιθεωρήσεων. Εἶνε ἄλλως τε γνωστὰ τὰ «ἀχνάρια» ἐφ' ὧν κόπτονται καὶ συναρμολογοῦνται, αἱ διάφοροι σκηναί, ἃς τροφοδοτοῦν, ἀπλήρωτοι συν-